Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 79. Braşov, Lunĭ-Marţĭ, 11 (23) Aprilie 1895.

Nunciul Agliardi şi Banffy.

Braşov, 10 Aprilie v. 1895.

Mult svon s'a făcut cu visita ministrului-preşedinte Banffy la nunciul papal Agliardi.

Era lucru firesc, ca primul ministru-unguresc, umblând pe la Viena, sĕ facă o visită de curtoasiă trimisului Papei, cu care guvernul din Pesta este nevoit a comunica adeseorĭ în afacerĭ bisericescĭ şi cu care tocmai în momentele de faţă trebue sĕ doréscă a susţiné, pe cât numai se póte, bune relaţiunĭ. Dér se vede, că br. Banffy nu s'a mulţumit numai cu o simplă visită de etichetă, ci, precum însu-şĭ s'a lăudat faţă cu un ḑiarist vienes, a făcut şi puţină politică cu nunciul papal, ba chiar sĕ fi luat în apĕrare „vaḑa şi drepturile" Ungariei faţă cu pretensiunile Curiei romane.

Precum susţine amintitul ḑiarist german, Banffy sĕ fi declarat nunciului, că unii prelaţĭ folosesc politica bisericéscă în interesul politicei de naţionalitate şi sĕ fi adaus: „Aicĭ sunt de esemplu Valahii. Mare parte din ei sunt greco-catolicĭ şi sunt dependenţĭ de Roma. De sine se 'nţelege, că statul ungar nu póte suferi între prelaţii sĕi bisericescĭ astfel de ómenĭ, carĭ au luat posiţiă în contra statului ungar... Statul ungar nu póte face în punctul acesta nicĭ o concesiune".

E invederat, că Banffy a făcut printr'asta alusiune la conflictul, ce s'a iscat între guvernul unguresc şi Curia romană din incidentul ocupărei scaunului episcopesc al Lugoşului.

Scim, că încă cu vre-o douĕ lunĭ înainte de asta foile ungurescĭ aduseseră scirea, că în locul episcopului Mihalyi, actualul Metropolit, va fi numit la Lugoş ca episcop deputatul Silviu Rezei. Se vede, că guvernul într'adevĕr a făcut întrebare la Roma cu privire la intenţionata numire a lui Rezei, dér de-acolo a primit un refus, ceea ce a provocat conflictul atins de br. Banffy în convorbirea sa cu nunciul.

Décă Curia romană, ceea ce credem, a făcut obiecţiunile sale contra numirei amintitului deputat şi mameluc al guvernului, ea va fi avut causele ei speciale şi aceste cause póte sĕ nicĭ nu privéscă de loc calitatea de „patriot" a „deputatului" Rezei, ci numai calităţile „preotului catolic" Rezei.

Etă ce scrie chiar o fóiă maghiară, „Budapesti Hirlap", privitor la afacerea cu Rezei:

„Aşa-déră nĕcazul Ungariei este, că Silviu Rezei n'a putut fi episcop la Lugoş. Sântul scaun a putut sĕ aibă alte esceptiunĭ faţă cu Silviu Rezei — nu în contra numirei sale, căcĭ aicĭ n'are sĕ se amestece Roma, ci în contra preconisărei sale ca episcop, — decât împrejurarea, că Rezei e membrul cel mai fidel al partidei liberale şi acel preot catolic, căruia 'i s'a permis ca sĕ voteze în contra proiectelor de lege bisericescĭ-politice, când ei avură 126 voturĭ majoritate, şi totuşĭ sĕ pótă rĕmâné în partida liberală. Şi acum Rezei a devenit om renumit, — ceea ce n'a fost nicĭ-odată, — precum a devenit renumit vameşul Schnäbele la graniţa francesă, pe care l'au prins Germanii şi din pricina căruia era p'aci sĕ isbucnéscă rĕsboi între Francia şi Germania. Aşa făcù Banffy când, din causa acestui mameluc al lui, a esplicat nunciului papal, că nu se pot uni drepturile şi pretensiunile patriotice ale Ungariei cu pretensiunile şi politica de naţionalitate a Papei dela Roma. Totuşĭ puternic om este Banffy acesta!"

Ironia, ce se cuprinde în rêndurile acestea, este fórte muşcătore, pentru d-l Rezei nu mai puţin ca pentru stăpânul sĕu protector, şi caracteriséză de minune procederea guvernului, care nu ţine sémă, decât numai de interesul lui mârşav de-a avé o creatură a lui în fruntea episcopiei Lugoşului, ér de interesele credincioşilor şi ale diecesei însă-şĭ puţin îi pasă.

Nunciul Agliardi a rĕspuns la visita, ce 'i s'a făcut, cu aceeaşĭ politeţă. Mergênd la Pesta, el a întors visita lui Banffy, dér n'a întârḑiat de-a visita şi pe conţii Ferdinand Zichy şi Iuliu Szapary. De aicĭ se póte conchide, că nu e tocmai aşa de indiferent în ale politicei, cum vor sĕ-l presente unii, deşi nu va merge aşa departe, ca sĕ vré a se amesteca în afacerile interne ale Ungariei, cum îl acusă alţii.

Nu scim, décă şi întru cât vré sĕ facă politică nunciul papal, vedem însĕ, că ministrul-preşedinte Banffy face politică mare cu casul Rezei şi umblă în tot chipul sĕ forţeze numirea lui.

In faţa acestei apariţiunĭ este fórte justificată îngrijirea, ce-o arată fóia bisericéscă din Blaşiu, care ḑice, că numirea d-lui Rezei ca episcop al Lugoşului ar fi *o grea lovitură şi o mare primejdiă* pentru biserica română unită.

Monarchul şi atentatul din Buda. „*Hamburger Nachrichten*", organ inspirat de Bismarck, scrie următórele: Ministrul-preşedinte *Bánffy*, cu ocasia ultimei sale petrecerĭ în Viena, a raportat monarchului despre situaţiunea din Ungaria, amintind şi de atentatul sĕvêrşit contra monumentului-*Hentzi*. La acésta monarchul — ḑice fóia germană — a întrerupt cu cuvintele: „*Ach, sprechen wir nicht von diesem Bubenstück; es ist nicht der Mühe werth davon zu reden*" (Ah, sĕ nu vorbim despre acéstă faptă mişeléscă; nu merită ostenéla ce ţ'o dai, vorbind de ea). — Tot „Hamburger Nachrichten" publică şi o altă declaraţiune a Majestăţii Sale. Anume, când Bánffy a întrebat pe monarch, că póte óre sĕ ia în buget suma de 100,000 fl. destinată pentru cumpĕrarea scrisorilor rĕmase după Ludovic Kossuth, monarchul sĕ fi rĕspuns: „Caută şi te îngrijesce, ca sĕ nu se facă mare sgomot cu afacerea acésta şi ca guvernul meu sĕ nu ajungă în situaţiunea de-a sări în apĕrarea unei subvenţiunĭ, a cărei cestiune s'ar puté întrebuinţa ast-fel, încât *legalitatea procedurei guvernului sĕ pótă fi atacată cu succes*".

CRONICA POLITICĂ.

— 10 (22) Aprilie.

Ḑiarul rusesc „*Novoje Vremja*" vorbind despre alegerea lui **Francisc Kossuth ca deputat în cercul Tapolcza,** ḑice următórele: „Numele lui Francisc Kossuth şi vorbirile lui ţinute cu câte-va lunĭ mai 'nainte în diferitele părţĭ ale Ungariei, caracteriséză alegerea lui ca o *ofensă personală contra monarchului* şi dovedesc tot-odată, cât de puţin populară este în Ungaria reforma, pe care a iniţiat'o Wekerle şi la care ţine şi următorul lui, br. Bánffy. Probabil, că acum coróna va fi mai puţin aplecată sĕ sprijinéscă primirea acelor proiecte bisericescĭ-politice, pe carĭ încă nu le-a primit camera magnaţilor, şi ale căror aderenţĭ şi în camera deputaţilor se tot micşoréză. Ce se ţine personal de Francisc Kossuth, încă nu se póte sci, că ce rol va duce el ca membru al partidei oposiţionale maghiare. Cum dovedesce şi esemplul lui Menotti Garibaldi, un nume de valóre încă nu ajunge, ca cine-va sĕ se pună în fruntea unei partide. Chiar şi Maghiarii cei mai estremĭ sciu, că programul lui Ludovic Kossuth nu se póte realisa".

*

O scire telegrafică din Londra spune, că **Papa** a adresat **către poporul englez** o epistolă apostolică, ce s'a publicat ḑilele acestea. După o lungă întroducere, Papa face apel la poporul englez, ca sĕ se reîntórcă în sînul bisericei romane. El spune, că deja pe timpul când era nunciu în Bruxela, s'a gândit la realisarea acestei măreţe idei. Amintesce apoi despre interesul cu care urmăresce cestiunile sociale din Anglia şi accentuéză sentimentele religióse ale Englesilor, carĭ se manifestă mai ales în repaosul de Dumínecă. Nu peste mult, continuă Papa, voiu sta înaintea scaunului celui mai înalt judecător şi mi-ar plăcé décă ni-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Despre starea a priori a sistemului nostru solar.

(Fine).

Aceste planete, ce s'au format prin condensarea părţilor vecine ale unui strat al atmosferei sórelui, cuprindeau la început un spaţiu cu mult mai mare. Fiind încă destul de înaltă temperatura, ce provenia din internul lor, şi care apoi pe încetul rĕcindu-se, după cum am vĕḑut mai sus, la atmosfera sórelui, s'a format un sêmbure condensat (tare) cuprins de un învăliş de vaporĭ, unde apoi rĕcirea stratelor esterne ale atmosferei acestor planete au format sateliţĭ, trabanţĭ, in acelaşĭ mod, după cum am arĕtat mai sus la planete, carĭ s'au format din atmosfera sórelui.

Pe timpul despărţirii, distribuirii stratelor, carĭ pe încetul se rĕciră, massa internă a sórelui împinse massa din care s'au format stratele, în urma rotaţiunii lui spre equator, şi aşa s'a născut fenomenul sus arĕtat, adecă inclinaţiunea planetelor spre equatorul solar, şi care inclinaţiune tocmai în urma atracţiunei şi repulsiunei la tóte planetele este fórte mică.

Décă învĕlitórea sferică, în forma unei fluidităţĭ aprópe rĕcită din jurul massei sórelui, déră de o temperatură încă destul înaltă, în urma rotaţiunei sórelui în mod uniform s'a înclinat spre equatorul solar, fără ca în unele elemente, păriţĭ, strate, sĕ se despartă, şi décă încă şi conglomeraţiunea massei acestor elemente, — straturĭ — se mişcă în jurul sêmburelui solar cu-o uniformitate, regularitate, fórte liniştită: aşa trebue sĕ se nască în jurul sêmburelui acestuia un *inel, fluid*, ér mai târḑiu în urma rĕcirei continue sĕ devină solidă. Uniformitatea, regularitatea, ce este de lipsă la formarea unui astfel de inel, este un *ce* fórte rar, şi în întreg sistemul chiar numai un singur cas avem, şi acesta este cunoscutul inel din jurul lui *Saturnus.* In cele mai multe casurĭ inelul acesta crépă în mai multe părţĭ, carĭ apoi se mişcă ca trabanţĭ în jurul planetei principale. Décă într'adevĕr, acéstă regularitate s'ar fi observat din partea naturei la formarea sistemului solar, atuncĭ planetele, în urma diferitelor puterĭ, ce lucră asupra lor, ar fi trebuit sĕ ajungă în equatorul solar, şi tot astfel trabanţii în equatorul planetei principale, şi drumurile lor ar fi fost atuncĭ linii de cerc. Orĭ-ce conturbare a acestei regularităţĭ, ar fi adus şi va aduce schimbărĭ în inclinaţiune, exentricitatea drumurilor, şi nicĭ când aceste conturbaţiunĭ nu au fost atât de marĭ de-a depărta vre-un element din starea lui originală prea mult; din care causă şi inclinaţiunea exentricitatea) aprópe a tuturor drumurilor planetelor sunt băgate între nisce limite fórte micuţe. Despre cele spuse mai sus ne putem uşor convinge pe cale esperimentală.

Décă vom umplé un vas cu o amestecătură de apă şi alcohol, şi vom turna în acésta o cantitate óre-care de unt-de-lemn care sĕ aibă aceeaşĭ densitate cu amestecătura, atuncĭ untul de lemn, va fi o massă liberă de gravitaţiune, séu cu alte cuvinte, gravitaţiunea nu va influinţa asupra lui, şi astfel untul de lemn va primi o formă liberă de orĭ-ce putere esternă; şi anume forma sferică, de-órece asupra lui lucră chiar numai *puterea moleculară*, ceea ce a esistat şi a priori, la sistemul solar. Décă vom conduce în vasul acesta o axă verticală, care la un loc sĕ fiă proveḑută cu un disc micuţ al cărui centru sĕ cadă în centrul globului de unt de lemn, şi acum, punênd axa în rotaţiune, vom aduce globul de unt de lemn în rotaţiune, atuncĭ globul întâi începe a se turti la polĭ şi se va înclina spre equator.

Cu ajutorul acestui esperiment vedem în mic, ceea ce natura a produs în mare. Forma sferică s'a format în urma puterei moleculare séu a cohesiunei, la untul de lemn, la sistemul solar în urma gravitaţiunei; resultatele sunt însĕ analóge, ba mai mult, chiar aceleaşĭ. Cu cât numĕrul rotaţiunei cresce, cu atâta turtirea la polĭ devine mai mare. Făcênd 2 séu 3 rotaţiunĭ pe secundă, turtirea îşĭ ajunge maximul. Massa apoi devine jos şi sus la axă scobită (găurită) lăţindu-se tot mai mult în direcţiune horisontală; în fine se desface massa de unt de lemn de disculeţ, şi forméză un *inel pe deplin regulat.* La început acest inel stă în legătură cu disculeţul, prin o membră fórte fină. Décă acum ţinem discul fix, atuncĭ acéstă membrană se rupe, şi inelul devine liber. Aducem acum un alt disc şi mai micuţ, şi începem a învêrti de axă; astfel sĕ

suințele mele spre unire ar fi încoronate baremĭ în parte cu succes.

*

Fóia unguréscă *„Magyar Hirlap"*, care pănă mai ieri alaltăierĭ observa o atitudine prietinósă față cu ministrul **Bánffy**, scrie în numĕrul sĕu mai nou un articol sub titlul **„Invingerĭ naționale"**, în care își bate joc de el. E mare noroc pe Ungurĭ, dice organul lui Horváth, că avem un om atât de providențial, care împarte numaĭ darurĭ pentru „copiii" sĕi. De câte-orĭ merge la Viena, se reîntórce cu câte-o învingere națională. Décă bine ne dăm sémă atuncĭ ni-se pare, că curtea maghiară a stat și pănă acum sub Exelența Sa d-l Hohenlohe. Apoi călĕtoriile monsignorelui Agliardi, ne vor costa cel puțin patru milióne. De unde sĕ mai luăm apoi milióne, ca sĕ ne facem vrednicĭ a ne pune curtea sub prințul Hohenlohe? Dér slavă Domnului: curtea maghiară e numai vis și nu realitate. Insĕ — continuă „Magyar Hirlap" — nu vrem sĕ facem imputărĭ lui Bánffy. Blăstĕmat cel ce face mai mult, decât póte, ér dela Bánffy nu putem aștepta mai mult... S.-tul Stefan, întemeiătorul statului, și-a întors privirea cătră Roma și naționalitățĭ, și o miiă de anĭ nu sunt așa de mulțĭ, ca politica națională maghiară sĕ devieze dela acéstă cale. Și mandatarul Papei umblă pe aicĭ, ca sĕ facă adevĕrată politică națională maghiară, ér față cu maghiarimea păgână sĕ ridice o partidă puternică, adecă eterna Romă și naționalitățile de multe și diverse limbĭ... — Acésta-l supĕră mult pe „Magyar Hirlap".

Imormêntarea Mitropolitului Dr. Silvestru Morariu-Andrievicĭ.

Cernăuțĭ, 18 April 1895.

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans.")

Câțĭ Mitropolițĭ au murit, s'au îngropat cum au și trăit. S'a căutat adecă de-ai îmormênta mai curênd, ca sĕ li-se ștérgă suvenirea. Nu așa însĕ a fost și îmormêntarea Archiepiscopului Dr. Silvestru Morariu-Andrievicĭ. Mai iute decât vederea fulgerului s'a lățit vestea despre mórtea acestui mare prelat și din tóte colțurile țĕrii, ba și despre hotare, chiar ca apostolii dela patru colțurĭ ale lumei, venirĕ sĕ-l îmormênteze pe acela, care a fost prea mare de-a intra în cripta din cimitirul Horecea.

Marțĭ, 16 Aprilie, venise deja atâta lume, încât stradele Cernăuților erau prea strîmte, și ferice era acela, care putea ajunge în sala de marmoră, în sala cea mare sinodală de a-l vedé, cum sta fără grai și suflare acela, de care se temeau și dușmanii lui.

Miercurĭ, 17 Aprilie, la órele 12 ușile salei sinodale s'au închis din causa prea marei năvălirĭ și la 3 óre p. m. venise președintele țĕrii, contele Goess, cu consilierii Stroner și Pompe, representanții riturilor străine, toțĭ funcționarii, corporațiunile și preoțimea Cernăuților, avênd de proistos pe vicarul general și totodată și administratorul Archidiecesei, archimandritul Arcadie Ciupercovicĭ, carĭ începuserĕ prohodul. Mii de glasurĭ nădușite, acompaniate de plâns și suspine, se audiau în sală, și ele erau rĕsunate de mii și mii de glasurĭ jalnice, ce se audiau din curtea residenței, dicênd: „a murit fala nóstră!"

Șése preoțĭ ridicară apoi cosciugul rĕposatului Mitropolit, sĕ-l ducă la biserica seminarială, care-i în curtea residenței; pe drum s'au cetit treĭ evanghelii.

In mijlocul bisericeĭ era un catafalc măreț, pe care s'a pus cosciugul. Jelțul archiepiscopal era învĕlit în flor negru. Aicĭ din nou se făcuse îndatinatele ectenii, și preoțimea l'a privegiat pănă 7 óre séra. Apoi urmă privegherea de nópte. Lumina luminărilor, mirosul de tămâiă și glasul jalnic al preoților, îțĭ storceau lacrimĭ, și am vĕdut chiar pe unii, carĭ când trăia acest mare prelat îl contrariau, acuma vĕrsau lacrimĭ de pocĭnță. Tótă nóptea a ținut privegherea, preoțimea și poporul adunat nu voia sĕ se despartă de iubitul sĕu Archipăstor.

Trenurile aduceau cu greu mulțime nouă de jălitorĭ. Era Joi, 18 Aprilie, atât amar de ómenĭ, încât nu mai încăpeau în spațiósa curte a residenței. Stradele erau ticsite de lume, ce nu mai putea merge, ci stătea ca scrâmbiile în butoi.

La órele 8 începù liturgia și la 10 prohodul. Rĕmase pe-afară preoțimea, care venise cu trenul de 10, — nu mai putea străbate. Tóte ferestrile, balcónele, gardurile, acoperemintele caselor erau acoperite cu lume. Fiă-care alerga înainte pe stradile, unde avea sĕ mérgă conductul, dér nicăirĭ nu afla un locușor, și așa trebuia sĕ tot mérgă pănă la cimitir, dér nicĭ aicĭ nu afla, ce voia.

După 12 óre șése teologĭ, alumnii seminarialĭ, ridicară cosciugul sĕ-l ducă la carul funebral. — O, ce privelisce, câte lacrimĭ, când cosciugul părăsi curtea, — mărețul edificiu pare că era trist, că pierde pe stăpânul, pierde pe acela, care-i era mai scump și rĕmase neconsolat, gândindu-se, cine va veni în locul lui.

Tóte prăvăliile erau încuiate, felinarile ardeau sub flor negru și conductul în pașĭ micĭ trecù pe strada residenței, universitățiĭ — piéța Ringului, — strada magistratului, — Transilvaniei, — ajunse lângă Catedrala, care se re'nuoesce prin osêrdia acestui Mitropolit, și clopotul cel mare sună în o dógă — sunetul jalnic al morții. — Trecù apoi pe strada armenéscă, rusécă și-șĭ urmà drumul spre cimitir.

Așa i-a fost ultimul drum, a fost tot acelașĭ drum, care-l făcea de-atâtea-orĭ mergênd la Catedrală, ca sĕ slujéscă. Pe acest drum s'au făcut 6 ectenii și s'au cetit 6 evangelii, și adecă 1 în curtea residenței de adio, 2 la universitate, al căreia doctor de onóre a fost, 3 în piéța ringului, în fața edificiului Magistratului orășenesc, al căruia membru a fost, 4 înaintea Catedralei, la locul unde se pogoria din cupeul sĕu și-l îmbrăca în mantia archieréscă, 5 în crucea strădii Iosif, unde are o casă de când era consilier consistorial, 6 pe strada rusécă. Alumnii seminarialĭ îi duceau insigniile archiepiscopescĭ.

In biserica seminarială predicà *Dr. Saghin* în limba română, la cimitir *Ivan Procopovicĭ* în limba rusécă și președintele „Concordiei" Dr. *I. Zotta*. La órele 5 p. m. s'au isprăvit tóte, pămêntul rece a cuprins pe acela, care în ideile lui era necuprins și pentru care trebuia o țĕră mai mare, decât Bucovina, ca sĕ simță activitatea lui și sĕ-i recunóscă, ce bărbat a avut— dér nu l'au sciut pe deplin prețui.

Erau óspețĭ și din România, ca bĕtrânul archiereu Aramescu, care studiase teologia în Cernăuțĭ; erau boerĭ, breslașĭ, ér nația sĕrmana, ea era îmbrăcată în pitorescul ei costum național, jălindu-l fără fățăriă; ea era câtă frundă și érbă, când codrul își schimbă fața. Era de față și rabinul Cernăuților, ba erau rabinĭ din țéră, carĭ toțĭ îl stimau pe bĕtrânul Silvestru, care acu câțĭ-va anĭ îl petrecù pe rabinul Cernăuților *Igel* și de-atuncia a rĕmas dicala, că Silvestru a îngropat pe Dr. Igel, rabinul jidanilor.

Așa i-a fost înmormêntarea, fiă-i țĕrîna ușóră.

Călĕtorescu.

*

Corespondentul nostru din Bucovina ne trimite, privitor la ultimele momente ale *Mitropolitului Silivestru*, precum și la pregătirile de înmormêntare următórele amĕnunte carĭ, primindu-le numai Sâmbătă d. a., n'au mai putut intra în numĕrul de Duminecă:

Sâmbătă, 1 Aprilie, archonul catedral Manase Nastesi mărturisì pe Eminența Sa și Duminecă în diua de Pascĭ se cuminecă. Dorința Mitropolitului era, sĕ nu móră în diua de Pascĭ, ca sĕ nu strice sĕrbătorile creștinilor.

Duminecă la órele 3 p. m. începù agonia. Consângenilor, carĭ plângeau, le dise: „lăsați-mĕ sĕ mĕ odichnesc după lupta mea; mergețĭ de dormițĭ." La órele 12 nóptea întrebà pe un nepot al sĕu câte a sunat. Apoi numerà: unul, douĕ, trei, patru, cincĭ. —„Pănă la cincĭ óre mai am timp." Și la cincĭ óre diminéța a murit. A presimțit chiar óra morții. Medicii Volcinschi, Onciul și Lazarus veghiau nopțĭ întregĭ la patul bolnavului.

Anunțurĭ despre mórtea lui s'au trimis din partea familiei, Consistorului, Academiei ortodoxe. Osĕmintele rĕposatului s'au pus în marea sală sinodală, care-i de marmoră. Mercurĭ la $^5/_{17}$ Aprilie orele 3 p. m., se vor duce cu procesiă la biserica seminarială, la órele 7 vor începe vigiliile de nópte. Joi $^6/_{18}$ Aprilie la órele 8 a. m. se va face serviciul divin, și-apoi prohodul după rênduéla din sĕptĕmâna luminată, după care se va duce cu mare pompă și procesiune de către tótă preoțimea din archidiesă la capela din cimiteriul Horecea spre vecĭnică odichnă. Treptele spre sala sinodală sunt acoperite cu negru, catafalcul, pe care stă Eminența sa în mitră și ornat este minunat împodobit și vrênd nevrênd te umple plânsul; la picióre un preot cântă a jale cetenia morților și echoul din vasta sală îi repetă jalnic cuvintele sale: Fața mortului este senină.

SCIRILE DILEI.

— 10 (22) Aprilie.

Alte procese pentru „agitare". Din Deva ni-se scrie, că locuitorul român *Iuon Herlea al lui Ilie*, nepotul bĕtrânului Nic. Herlea, încă e pus sub acusațiune pentru „agitare". Actele în causa acestui proces se află la tablă. Tot pentru *„agitare"* mai sunt în curgere la tribunalul din Deva *încă câte-va procese.* Cât pentru învĕțătorul *Niculae Trimbițoniu*, despre care scim, că a fost și el osîndit pentru „agitare" la un an de temniță, tabla reg. din Clușiu *a modificatŭ acéstă sentință, scărind pedépsa de un an, la douĕ lunĭ închisóre.* Procuratura din Deva însĕ a apelat în contra acestei modificărĭ a tablei. — Se vede, că șoviniștii dela tribunalul și procuratura din Deva sunt ne'ntrecuțĭ în fanatismul și „patriotismul" lor.

—o—

Slovacĭ bravĭ. Din *Szakolcza* se scrie, că preotulŭ evangelic *Quatikian* a ținut în biserica evangelică slovacă o cuvêntare în limba maghiară. Dér el abia și-a început cuvêntarea și poporenii slovacĭ au început sĕ-i dea lecția meritată, strigându-i indignațĭ: *„Nu ne trebue predicațiă unguréscă! Vorbesce slovăcesce! Nu suntem Ungurĭ!"* Rĕtăcitulŭ preot maghiaron a încercat sĕ-șĭ continue vorbirea, însĕ poporenii l'au oprit strigêndu-i sĕ se dea jos de pe amvon.

—o—

Un corespondent engles dispărut. Se scie, că corespondentul diarului engles „Daily News", d-l James Fitzgerald, cunoscut și publicului român din anul trecut, când umblase prin orașele și ținuturile mai de frunte din Ardél pentru de a studia poporul român, a dispărut înainte cu cât-va timp. Acum diarul „Frankfurter Zeitung" anunță din Belgrad, că ambasada englesă de acolo, făcênd cercetările cele mai amĕnunțite asupra călĕtoriei publicistului engles, constată, că Fitzgerald a fost omorît în Armenia.

—o—

Nu-l află vrednic. „Fövárosi Lapok" este informată, că piedecile ivite contra numirei lui Rezey de episcopù la Lugoș, s'au dovedit de neînlăturabile și că guvernul va fi silit sĕ-șĭ caute alt candidat.

---

produce, în amestecătura acésta de apă și alcohol, o rotațiune și cu ea o putere centrifugală, și tot de-odată și una centripetală, căcĭ nicĭ-odată putere centrifugală fără de cea petală nu esistă, și așa se nasce atracțiunea sistemului de unt de lemn spre centru.

Astfel născêndu-se aceste puterĭ, inelul de unt de lemn este împiedecat de așĭ lua forma sferică de mai 'nainte, sĕ *desparte în mai multe masse isolate, carĭ îndată își primesc forma sferică.* Tóte aceste globurele de unt de lemn, încep a rota, a sĕ mișca în direcțiunea, în care s'a mișcat inelul. De-órece inelul, în momentul despărțirii sale în mai multe elemente, avea o celeritate órecare, așa globurelele în urma puterei tangențiale séu centritugale se nisuesc a se depărta de disc. Fiind-că discul rotéză, tóte aceste globurele trebue sĕ roteze în aceeașĭ direcțiune în care rotéză și discul, așa că acestea sĕ pot asemĕna cu planetele. Prin acest esperiment fisicul Plateau, dete o icónă viuă despre formarea și starea a priori a sistemului solar.

După cum am vĕdut, nicĭ Kant, precum mai târdiu nicĭ Laplace, despre comețĭ nu amintesc nimica, de-órece ei îi considera de nisce parvenițĭ, nu de locuitorĭ străbunĭ ai sistemului solar, ci ca pe unii de aceia, carĭ acum vin în sînul sistemului solar și acum sĕ și duc în univers mai departe, de unde au venit. După cum am vĕdut din hypotesa lui Kant-Laplace urméză, că starea a priori a sistemului solar, a fost o materiă fluidă, ceea ce este fórte posibil. Laplace nu a pornit în esplicarea sa dela formarea sórelui, ci a planetelor, in timp ce Kant a luat și sórele în considerare precum și formarea lui.

Reasumând cele espuse mai sus avem: A priori a fost massa sistemului solar de-o temperatură fórte înaltă, în un stadiu de formă de vapori, aburĭ fórte finĭ — materia — împrăsciată într'un spațiu, ce se estindea peste drumurile planetelor și ale lui Neptunus încă fórte încolo. In urma atracțiunii s'a format în *„Materiă"* un sêmbure mai condensat, adecă embrionul sórelui. Acest simbure dimpreună cu învĕlitórea lui de vaporĭ, în urma unei puterĭ începù a rota în jurul axei sale; în urma puterii centrifugale, învĕlitórea primi o formă turtită. La Laplace apare rotațiunea, ca ceva dat, pe când Kant se nisuesce a-o presenta ca o urmare necesară a atracțiunii și repulsiunii substanței. După cum s'a format prin condensațiune sórele în Materia, a priori, așa s'a format după Kant, mai târdiu, în jurul unor centre de atracțiune, grămădirĭ de masse, carĭ apoĭ se desfăcură și începură a rota în aceeașĭ direcțiune în jurul sêmburelui sórelui. Laplace amintesce, că în urma rĕcirei succesive prin radiațiune a trebuit, ca învĕlișul cel turtit de vaporĭ sĕ se contragă, și astfel s'au desfăcut în planul equatorial în nisce zone în formă de inel, și din carĭ apoi s'au format planetele la marginea învĕlișului actual al sórelui.

Așa se esplică, că tóte planetele rotéză în aceeașĭ direcțiune în jurul sórelui, și că drumurile lor sunt aprópe linii de cerc și fórte puțin înclinate spre equatorul solar. Că drumurile lor nu sunt linii de cerc după Kant constă în aceea, că la despărțirea elementelor fiă-care a primit celeritate mai mare séu mai mică, după cum au ajuns mai departe séu mai aprópe de sóre, și astfel și puterea tangențială nu primesce o mărime esactă, ci variată și la formarea unei linii de cerc avem lipsă de putere tangențială esactă. Prisosul de putere al acelora, carĭ stau mai aprópe de sóre séu mai departe, esercitéză asupra elementului și nasce rotațiunea în jurul axei sale care la tóte este în una și aceeașĭ direcțiune și adecă în direcțiunea mișcării anuale. Apoi, că drumurile planetelor nu se află în un plan, acésta este ușor de esplicat, fiind-că „Materia" cuprindea spațiu și ca atare fiă-care element s'a aședat unde i-a convenit mai bine.

După cum s'au desvoltat planetele, așa s'au desvoltat și trabanții; avem și un inel, care nu este alta, decât ceea ce este Luna nóstră pămêntului, așa și acesta lui Saiurnus. Kant spune apoi, că comeții s'ar fi format din cele mai fine și mai ușóre părțĭ ale Materiei *în cele mai înalte regiunĭ ale universului.* *)

Deși sciințele esacte adĭ au înaintat fórte departe, cu tóte acestea cele espuse mai sus rĕmân și vor rĕmâné tot-déuna nu-

*) Mai pe larg despre cele espuse aci se póte afla în: *„Immanuel Kant, Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels"*, apoi în *Laplace: Darstellung des Weltsystems* (Esposition du système du monde), carĭ îmĭ servirĕ de isvóre la acest studiu, apoi mai puțin și în: *„Nicolaus Copernicus*, „de revolutionibus orbium coelestium" *Mobius*, *Dalton*, *Wollaston* și *Newton.*

Gödri în cercetare disciplinară. „Dreptății“ i-se comunică din Clușiu, că s'a introdus cercetare disciplinară contra vechiului jude instructor din Sibiiu, *Godri* Sándor. Causa se află la tabla regéscă din Clușiu, unde e fixată diua de pertractare pe 27 Aprilie n.

—o—

Bastimentele române, cari vor representa România la serbările de la Kiel au plecatŭ: „Mircea“, acum patru dile, ér „Elisabeta“ alaltă-erĭ — dice „Timpul“ de Duminecă. Șalupele și două canoniere au petrecut pe „Elisabeta“ până la Sulina. Bastimentul „Elisabeta“ are un echipagiu de 250 de ómenĭ, ér Mircea de 80. Comandantul lor este, după cum am spus deja, d. colonel Urseanu. Călătoria acésta va dura aprópe patru lunĭ de dile.

—o—

Fabrica de bere Bragadiru. — D-nul D. Bragadiru cunoscutul industrial român, a dotat România cu un nou monument industrial, anume cu o mare clădire pentru fabricațiunea berei și a înzestrat'o cu instalațiunile cele mai perfecționate și cele mai nouě. Inaugurarea acestei marĭ întreprinderĭ s'a făcut Duminecă 9 (21) Aprilie 1895. La acéstă inaugurare fŭ învitată tótă presa română a lua parte.

—o—

Diare socialiste confiscate. In contra diarelorŭ socialiste „Szabók Szaklapja“, „Asztalos Szaklapja“ și „Czipész“ s'a pornit procedura judecătorésca de pressă, de óre-ce numitele diare au publicat articolĭ politicĭ făr' de-a depune cauțiunea prescrisă. Afară de acésta i s'a intentat diarului „Asztalos Szaklapja“ și un proces pentru agitare contra claselor sociale.

—o—

Un rĕmășag îngrozitor se anunță din comuna Kaba. Intre păhare adecă se rĕmășĭ feciorul Emeric Püspök cu mai mulțĭ consoțĭ de ai sĕi, pe 10 litre de vin, că el se va culca între șinele liniei ferate, și trenul va trece peste el, fără de a-i causa nimica. După-ce toțĭ se învoiră la rĕmășag, merseră la calea ferată, Püspök se aședă în cufundătura dintre șine și trenul trecŭ peste el, fără de al atinge. Este acuma întrebare, că óre judecătoriile vor lăsa într'atâta faptul acesta aprópe de nebuniă?

—o—

Societatea în comandită pentru industria de lemne Mețian, Guttman & C-nie. Cetim în „Curierul financiar“ următórele: Sub acéstă firmă s'a constituit la Rîmnicu-Vâlcea o societate în comandită cu un capital de 300,000 francĭ pentru exploatarea negoțului cu lemne și pădurĭ. Contractul de tovărășiă are o durată de 30 de anĭ, ér întinderea pădurei adusă ca sport de d. Mețian are 20,000 jugĕre. Cu partea technică a exploatărei pădurilor și cu acea privitóre la afacerile comerciului este însărcinat d. Guttmann. Administrația, comptabilitatea și corespondența sunt reservate d-lui Ferdinand Neufeld. La câștigul séu la paguba anuală d. Guttmann participă cu o treime, d. Mețian cu o treime, ér d-nii Iacob Haas și Ludovig Deutsch, împreună cu o treime. D. Mețian va primi de la Societate, ca chirie, pentru fiă-care metru cub de lemne din pădurile cedate Societăței de d-sa, ca aport, câte jumĕtate de grâne în interval de 10 anĭ, și câte un franc de metru cub. în intervalul restului duratei contractului.

—o—

Din Rusia. In 19 Aprilie a fost adunarea generală a societăței slave de binefacere; printre asistențĭ se aflau mitropolitul din Petersburg cu vicarii sĕi, ministrul Serbiei, generalulŭ Kirejew și Komaroff, redactoral ziarului „Swiet“. — După diarul „Birschewya Wiedomosti“, consiliul imperiului a aprobată în unanimitate proiectul, care autorisézā pe ministrul de finanțe sĕ încheie orĭ-ce transacțiunĭ financiare în aur. D. Witte a rostit un discurs, demonstrând marea însemnătate a acestei mĕsurĭ, care este primul pas cătră întrebuințarea monedei de banĭ în comerciul Rusiei.

—o—

Sinucidere pentru Țarewna. Din Petersburg se depeșéză o scire fórte tragică. Unulŭ dintre oficierii tinerĭ ai gardei împĕrătescĭ s'a inamorat de mórte în Țarewna. Neferícitul ș'a ținut timp lung în ascuns patima s'a, care în urmă îl duse la peire. Inainte cu câte-va dile elŭ hotărĭ a-se pușca cu revolverulŭ. Din epistóla rĕmase după el pentru mamă-sa, s'a constatat, că elŭ s'a sinucis din causa iubirei, ce-o simțea pentru tinĕra împĕrătésă a Rusiei.

—o—

Ouě rusescĭ pe piețele nóstre. O fóiă de specialitate ungurésca spune, că de când s'a încheiat cu Rusia convențiunea comercială, mai că nu este lună, în care sĕ nu se aducă pe piețele Ungariei câte 15—18 mii măjĭ metrice de ouě rusescĭ. Din Ianuarie și până în Noiembre anul trecut s'au adus din Rusia la noi 188,782 măjĭ metrice de ouě, în preț de *4,719.550 fl.* In același timp s'au esportat dela noi în streinătate, și mai ales în Germania, 841,577 măjĭ metrice, în preț de *34,083.869 fl.* In 1893 importul ouělor a fost numai de 9304 măjĭ metrice, ér exportul 619,615 măjii metrice; esportul așa-déră s'a ridicat cu peste două sute de mii măjĭ metrice, în valóre de 12 milióne fl., ceea ce numai spre încuragiare póte servi celor ce se ocupă cu economia de paserĭ (galițe). Cu tóte acestea e temere, că décă va continua importul de ouě rusescĭ în mĕsura crescêndă de până acum, ele pot sĕ facă concurență mare ouělor nóstre, la care cas se speră, că nu va întârdia luarea mĕsurilor necesare pentru impedecarea unei asemenea concurențe păgubitóre.

mai o simplă hypotesă, și nicĭ-odată ceva sigur, ceva constant. „*Materia*“, „*puterea*“, *a priori* nicĭ când nu va fi în stare omenimea sĕ-o cunóscă, și îngrĕga sciință, fiă ea astrominiă, fisică, matematică, filosofiă, metafisică etc., în zadar se va încerca sĕ esplice aceste lucrurĭ, căcĭ în tot-déuna va da peste piedecĭ și va afla pórta adevĕrului închisă înaintea lor. Orĭ și cât am voi lucrurile a priori, nicĭ odată nu vom fi în stare a le esplica, și tot-déuna sciința geniilor, va licurĭ numai, și nu va lumina nicĭ odată înaintea lucrurilor a priori.

La fiă-care pas ni-se va presenta puterea dcității, înaintea căreia, orĭ și ce sciință încetéză de a mai funcționa, și de câte orĭ vom esplica aceste lucrurĭ, vom fi silițĭ a vedé și a ne pĕtrunde de puterea lui Dumnedeu, și vom trebui sĕ esclamăm cu Isaia (40, 26):

„*Ridicați în sus ochii voștri și vedeți cine a creat tóte acestea*“!

Iordan Popovicĭ,
stud. philos.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 22 Aprilie. Nunciul papal *Agliardi* primi erĭ o deputațiune a societății „Ștefan“ sub conducerea contelui Ferdinand *Zichy*. La alocuțiunea acestuia, nunciul rĕspunse într'o vorbire mai lungă, îndemnându-l pe Zichy la continuarea activității sale și dorindu-i sĕ fiă folositor bisericei și patriei sale. Apoi dise, că creștinismul face pe om sĕ nu uite, că e om și că, pe lângă activitatea sa spre a câștiga mântuirea vecinică sufletéscă, trebue sĕ lucre și pentru binele patriei; și décă se nasc diferințe de părerĭ, ceea ce nu se póte încungiura, atuncĭ dreptatea și iubirea împrumutată va arăta totdéuna calea spre buna înțelegere.

Budapesta, 22 Aprilie. Servitorul Andrei Tököli își sugrumă erĭ soția, deórece acésta nu-i putŭ nasce copiĭ sănĕtoșĭ. Tököli a fost deținut.

Viena, 22 Aprilie. Cărămidarii de pe așa numitul „Wiener berg“ hotărîră sĕ rĕmână în *grevă*.

Viena, 22 Aprilie. La alegerea comitetului gremiului comercial învinse lista *creștinilor socialiști* față cu social-democrații. După actul de alegere se născù pe piéța Rathhausului între amêndouĕ partidele un atac vehement, cu care ocasiune multe persóne au fost rănite. Poliția împrăștiă pe turbulențĭ. 12 persóne au fost arestate.

Laibach, 22 Aprilie. Erĭ séra din nou s'a simțit un puternic *cutremur* de pĕmênt, după carĭ în decursul nopții urmară două cutremure mai micĭ.

Chalon sur Marne, 22 Aprilie. Institutele croitorilor și ale mĕsarilor au ars până la pĕmênt. Paguba trece peste *un milion.*

China și Japonia.

Diarul engles „*Times*“ anunță din Peking, că Chinezii au acceptat tóte pretensiunile Japoniei, privitóre la încheiarea păcei, afară de punctul ca capitala Chinei Peking, se devină un port de mare deschis. Dealt-cum porturile pretinse de Japonia sunt următórele: Schan-Tou, Hai-Fung-Fu, Peking, Jao-King și Ku-Tschu.

Tot acel diar anunță, că dilele din urmă Chinezii s'au purtat în mod fórte provocător față cu strĕinii.

Diarele germane „*Nord Allg. Zeitung*“ și „*Kölnische Zeit.*“ dic, că guvernul german deja în Martie a recomandat guvernului japonez, sĕ fiă mai puțin prentensiv în ce privesce condițiunile de pace, deórece puterile europene nu vor permite, ca China sĕ abdică la așa mult teritor, cât pretinde Japonia.

Agenția rusésca din Petersburg dice, că cabinetele marilor puterĭ europene sciu, cum-că Rusia nu póte aproba convenția încheiată la Simonoseki, și că ea va trebui se pășéscă în acțiune pentru scutirea intereselor sale.

Intrégă pressa rusésca e neliniștită din causa anexărilor teritoriale din partea Japoniei. Astfel „*Nowoje Wremja*“ dice, că Rusia nu póte suferi o renunțare la teritorul situat în Nord dela sinul Petschili. Japonia sĕ se îndestuléscă cu orĭ-ce teritor din Sudul Chinei, ér Nordul sĕ 'l lase în pace. „*Nowosty*“ pretinde un congres al marilor puterĭ. „*Swjet*“ cere, ca compensațiune, anexarea Mandjuriei și a unei părțĭ din Coreea, cu portul Lassarew, din partea Rusiei.

Literatură.

Biblioteca pentru toțĭ. — Aimé Martin dicea: „Educația națională trebue întemeiată pe studiul geniilor marĭ, carĭ au luminat lumea“, și la aceste cuvinte m'am gândit când m'am hotărît, sĕ editez „*Biblioteca pentru toțĭ*“, în care vor apărĕ pe rênd operile cele mai însemnate ale geniilor și talentelor celor mai marĭ streine și române.

Interesul acestei bibliotecĭ stă prin urmare în aceea, că va fi fórte variată, căcĭ va publica opere literare, lucrărĭ sciințifice, lucrărĭ asupra artelor, industriei, etc., îmbrățișând astfel tóte ramurile producției omenescĭ, și mai cu semă în aceea că, cu tóte cheltuielile ce vor cere căutarea, traducerea, scrierea acestor opere, volumașele ei de 112 paginĭ, fiă-care tipărit bine cu literă nouě, alésă și cetéță, pe o hârtie frumósă, nu vor costa decât prețul de *30 de banĭ.*

Și țin'a Bibliotecei pentru toțĭ, ca publicație, și ținta ce am avut de a o vinde eftin, este ca sĕ dăm mai cu sémă tinerimii mijlocul de a se instrui și de a 'și desĕvîrși începutul de cultură prin cetirĭ morale, bune, care sĕ ridice inima, sĕ o entusiasmeze pentru ce e mare și frumos.

In acéstă bibliotecă nu vor intra cu nicĭ un preț nicĭ una din operile autorilor, carĭ caută a porni inimile tinere cătră un pesimism vinovat, a strica caracterele în loc de a le împuternici, a 'șĭ bate joc de avênturile nobile ale inimei, în loc de a le încuraja din tóte puterile.

Am pus acéstă „Bibliotecă pentru toțĭ“ sub direcția literară a Domnului Dumitru Stăncescu, încredințat, că nu 'i va lipsi nicĭ sciința și gustul alegereí, nicĭ putința de a traduce într'o adevĕrată limbă românéscă.

Cel d'intâiu volum, care a apărut, este: **Poveștĭ alese,** de celebrul scriitor **Andersen,** necunoscut aprópe la noi, dér care a făcut și face deliciile tuturor cetitorilor națiunilor celor mai civilisate, carĭ cu tótele l-au tradus.

Volumul al doilea apărut până acum este: **Păsările nóstre și legendele lor,** de *S. Fl. Marian*, membru al Academiei române. Acéstă lucrare unesce sciința cu interesul cel mai mare și are în acelaș timp darul de a fi una dintre cetirile cele mai plăcute. Costă fiă-care câte 30 banĭ (15) cr. — *Carol Müller*, librar-editor în Bucurescĭ (Calea Victoriei 53.)

*

In Institutulŭ de editură *Ralian și Ignat Samitca* din Craiova a apărutŭ: **Novele țĕrănescĭ și Noii căsĕtorițĭ,** comediă în 2 acte, — precedate de portretulŭ autorului și de unŭ studiu criticŭ asupra operei sale, de Georg Brandes, traduse de I. Hussar. Prețulŭ 30 banĭ (15 cr.)

DIVERSE.

Cincĭ milióne pentru un mormênt. Cât de mare e câte-odată deșertăciunea omenéscă, cât de mult egoismul pervertesce simțĕmêntul omenesc, se va vedé din povestirea faptului, ce va urma. De curênd în cimitirul Winchester din Massachusset s'a terminat un monument pe mormêntul unui bogătaș american, care a lăsat averea sa de 5 milióne francĭ dispunênd, ca întrégă acéstă avere sĕ servéscă la facerea mormêntului sĕu și a monumentului de mormênt. Acest monument, după spusele diarelor americane, întrece tóte monumentele de acest fel, carĭ s'au vĕdut vre-odată în lumea veche și modernă. Acest mormênt aparține cadavrului unui óre-care bogătaș Fransis Hillier și a fost ridicat sub conducerea soției sale. Mormêntul sĕu a fost transformat într'un magnic palat al morței, palat care nu costă mai puțin decât două și jumĕtate milióne lei. Sicriul sculptat în care zace cadavrul luĭ Hillier nu costă mai puțin de 250 mii lei. Un sicriu analog și de același preț, stă alăturea așteptând cadavrul d-nei Hillier. Mausoleul avênd o lungime de 100 picióre, lărgime de 60, ér înălțimea de 75, e coronat de un dom asemenea cu acele a moscheelor orientale și fațada e făcută în stil gotic. Un capitol masiv de aramă, cântărind 20 de tone, e di jurîmprejurul edificiului, avênd la cele 4 colțurĭ figurĭ masive tot de aramă. Ușa principală are o înălțime de 36 picióre. Tóte ușile sunt de fier lucrat și cu ornamente de aramă. Mânerele dela ușĭ sunt tóte de aur masiv și fiă-care mâner cântărește 4 livre. Lampa cea mare, care arde în mausoleu costă 50 mii lei. Un păditor de nópte va veghia înăuntru pentru-ca nu cumva cadavrul lui Hillier sĕ fie deposedat de aceste bogății, de care a credut sĕ nu se despartă nicĭ atuncĭ, când nu-i vor mai fi de nicĭ un folos.

Scrinul lui Bismack. In biroul perceptorului din Versailles se află un scrin de lemn ordinar alb, care în anul 1871, pe timpul resbelului franco-teutonic, a fost folosit de contele Bismark. Scrinul conține 27 despărțeminte, deasupra cărora se află scrise în ordine una după alta următórele titule: Austria; Orient; Cestiunĭ sanitare, convenția dela Geneva; Pușcarea asupra parlamentarilor; Resbel, capitulare, Benedetti; Proclamațiunĭ, teritoriĭ ocupate; Prinsonerĭ, înprumuturĭ francese; Convențiunea II; Imperatul; Interna; Militaria; 40; Fr. corespondența, Reichstag, camere; Mannovera, socialdemocrațĭ, despăgubirĭ, corăbiĭ, neutralitate; Oficierĭ streinĭ, diariștĭ, acte ucerite; Verpr. Paris, Conseils Generaux; Convențiunĭ; Resbel; Luxenburg, Anglia, America, Svedia; Poliția, silvicultură, contribuțiunĭ, preoțĭ, herghelii, funcționarĭ la justiția. In fine urméză câte-va titule, carĭ fiind scrise cu cerusa, s'au șters, și nu se pot descifra bine.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maier.**

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.67
Argint romên.	Cump.	9.60	Vênd.	9.64
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.70	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.20	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.35
Renta de coróne ung. 4%	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	126.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	151.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.80
Renta de aur austr.	123.75
Losurĭ din 1860	159.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1086.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	458.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	395.—
Napoleondorĭ	9.72
Mărcĭ imperiale germane	59.85
London vista	122.55
Paris vista	—.—
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene	—.—

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v. s'a deschis nou abonament la care invităm pe toțĭ amiciĭ și sprijinitoriĭ fóieĭ nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 12 fl.
pe șese lunĭ . . . . . . 6 fl.
pe treĭ lunĭ . . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 francĭ
pe șese lunĭ . . . . 20 „
pe treĭ lunĭ . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 2 fl.
pe șese lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . 8 francĭ
pe șese lunĭ . . . . . . 4 „

Abonarea se póte face maĭ ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

Sosirea trenurilorŭ în Brașovŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 25 minute séra.
Tr. exp. Românŭ: 5 óre 07 m. diminéța.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 1 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 37 minute séra.
Tr. expr. Românŭ: 10 óre 19 m. séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 44 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

Plecarea trenurilorŭ din Braș.

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. expr. Român: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 4 óre 59 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.
Tr. expr. Românŭ: 5 óre 14 m. dimin.

3. Dela Brașovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.